

La gorra

(ALDC, II, 202. La gorra)

Gorra ‘cobricap de matèria flonja, sense ales i amb visera’ és el mot més general; es documenta des del s. XVI i podria procedir del fr. ant. *gorre* ‘elegància, pompa, luxe’ (DECat) o de l’eusq. *gorri* ‘vermell’ (DCVB). *Catxutxa*, present en diversos punts del cat. nord-occ. i fronterers amb l’or., sovint en convivència amb *gorra*, procediria del cast. *cachucha* (der. de *cacho* ‘test, olla, cassa’ < llat. *CACCULU, var. sufixal de CACCABU ‘olla’) (DECat), però no s’ha de descartar que procedeixi de l’eusq. *katšutš* (DCVB), interpretació reforçada per afirmacions com “gorra de forma plana provinent de França” (Aguiló) així com per una certa presència pirineo-occidental; segons DCVB, la seva àrea

era més àmplia, amb posterior substitució del mot per *gorra*; des del DIEC₁ (1995) és mot normatiu. El ross. *casqueta* és un manlleu al fr. *casquette* on és un der. de *casque* (← cast. *casco* ‘test’, ‘crani’ i ‘casc’), que va desplaçar *gorra* cap al valor de ‘boina’. S’hi troben localismes com *beca* 72, per extensió de la insígnia que portaven consellers, dignataris i graduats; *visera* 87, 89, 94, el·lipsi de *gorra de visera*; *boneto* 85 és una interferència amb el sard *bonetto* o *bonnette*, com *britxiqueta* 85, procedent del logudorès i campidanès *biččikrèttà*, per metàtesi, o del nuorès *brittsikèttà*, pròpiament ‘bicicleta’ perquè originàriament era el barret dels ciclistes.

